

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över SOU 2017:114, Reboot – omstart för den digitala förvaltningen

Statens tjänstepensionsverk (SPV) lämnar följande yttrande över slutbetänkandet. I den mån annat inte anges nedan tillstyrker SPV utredningens förslag.

5 Effektiv styrning av en samverkande förvaltning

En avgörande förutsättning för framgångsrik utveckling av förvaltningen vad gäller åtgärder av infrastrukturkaraktär är att myndigheterna ges både rättsliga och ekonomiska förutsättningar för att delta i större myndighetsövergripande samverkansprojekt. Detta gäller även i sådana fall där nyttan inte direkt avser myndighetens kärnverksamhet och i högre grad tillkommer andra myndigheter än den egna, trots att denna ådrar sig kostnader för medverkan i samverkansprojektet. Det är därför lämpligt att både de rättsliga och ekonomiska förutsättningarna för myndighetsövergripande samverkan ses över.

Vad gäller den föreslagna bestämmelsen i 2 a § förordningen (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte anser SPV att ändamålet för samverkan enligt bestämmelsen tydligare bör anges. Begreppet digitalisering av den offentliga förvaltningen är oprecist och mot bakgrund av att den föreslagna bestämmelsen utgör en specialreglering som ska gälla framför förvaltningslagen bör det i möjligaste mån tydliggöras när specialregleringen är tillämplig utan att det angivna ändamålet för samverkan utanför myndigheternas ordinarie verksamhetsområden samtidigt begränsas för mycket.

För det fall den föreslagna bestämmelsen införs bör även övervägas om förordningen om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte bör byta namn.

7 Mål för den offentliga förvaltningens digitaliseringsarbete

SPV instämmer i utredningens bedömning av värdet av konkreta mål för myndigheternas digitaliseringsarbete. De av utredningen föreslagna målen är dock allmänt hållna och det är svårt för myndigheterna att på ett likvärdigt sätt redovisa sina resultat i förhållande till sådana mål i enlighet med den föreslagna skyldigheten i 3 § förslag till förordning med mål för de statliga myndigheternas digitaliseringsarbete. De föreslagna målen tjänar bättre som utgångspunkt för regeringen vid utformning av mer konkreta mål för respektive myndighet samt vid utformning av en strategi för digitalisering och IT i den offentliga förvaltningen. Dessutom riskerar målens undanskymda placering att minska deras genomslagskraft.

I sammanhanget vill SPV framhålla vikten av att regeringen, vid sidan av att ställa upp tydliga och uppföljningsbara mål, skapar goda förutsättningar för utvecklingen av den digitala förvaltningen genom att kontinuerligt se över regelverket för att undanröja rättsliga hinder eller otydligheter som föranleder myndigheter att avstå från digitaliseringsåtgärder som annars skulle kunna medföra stor nytta, t.ex. avseende regelverket rörande elektroniska informationsutbyten mellan myndigheter och gränsdragningen för digitalt först.

En ytterligare förutsättning för framgångsrik digitalisering inom den offentliga förvaltningen är god samordning inom Regeringskansliet. Ambitiösa mål från regeringens sida måste förenas med säkerställande av att ansvariga departement har resurser att konkret arbeta med digitaliseringsfrågor. Detta gäller särskilt vid myndighetsövergripande samverkan som involverar flera ansvariga departement.

9 Informationssäkerhet – en naturlig del i digitaliseringen

SPV instämmer i behovet av en generell reglering avseende informationssäkerhet och anser att regeringen bör låta utreda förutsättningarna för en lag om informationssäkerhet som omfattar hela den offentliga förvaltningen.

14 En infrastruktur för elektronisk identifiering

SPV instämmer i behovet av ett tydligt regelverk avseende elektronisk identifiering. En generell utgångspunkt bör dock vara att i möjligaste mån undvika detaljreglering i form av lag. Förslaget till lag om infrastruktur för elektronisk

identifiering och kvalitetsmärket Svensk elektronisk identitetshandling framstår i vissa avseenden som väl detaljerat, t.ex. i exemplifieringen i 2 § som hänvisar till tekniska begrepp som idag är aktuella. Vidare kan ifrågasättas om det är av sådant värde för användarvänligheten att skyldigheten för myndigheterna att utforma dialogrutan med valbara elektroniska identitetshandlingar på samma sätt bör lagregleras.

Vad gäller tidpunkten för det föreslagna ikraftträdandet anser SPV att det är angeläget att myndigheterna ges tillräcklig tid för genomförande av nödvändiga tekniska anpassningar efter att den slutliga lydelsen av den föreslagna författningen om infrastruktur för elektronisk identifiering har beslutats. Tidpunkten för ikraftträdande bör därför vara senare än den 1 januari 2020.

21 En lag om infrastruktur för digital post

SPV instämmer i lämpligheten av att Mina meddelanden regleras i lag. Inte desto mindre bör en utgångspunkt i det fortsatta författningsarbetet vara att säkerställa ett maximalt flexibelt regelverk genom att i möjligaste mån hålla detaljreglering på lägre nivå.

SPV ställer sig även bakom *utgångspunkten* att det ska finnas en skyldighet för myndigheter att förmedla vissa handlingar digitalt till enskilda, i vart fall om den enskilde begärt det. Utredningens förslag bör samordnas med förslaget i SOU 2018:25 *Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering* om ett tillägg till förvaltningslagen med innebörden att handlingar till enskilda från myndigheter ska förmedlas digitalt om det inte är olämpligt eller att den enskilde motsatt sig det. Det bör dock förtydligas vilka handlingstyper som ska undantas från den föreslagna skyldigheten. Av SOU 2018:25 framgår (s. 493) att den i det betänkandet föreslagna bestämmelsen inte innebär en skyldighet för myndigheter att lämna ut allmänna handlingar i elektronisk form. Motsvarande förtydligande, att handlingar som lämnas ut enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen inte omfattas, bör även göras beträffande vilka handlingstyper som omfattas av den föreslagna skyldigheten för myndigheterna i 7 § förslag till lag om infrastruktur för digital post. SPV anser att en generell skyldighet för myndigheter att lämna ut allmänna handlingar i elektronisk form bör föregås av noggrann analys, särskilt avseende förutsättningarna för avgiftsuttag vid elektroniska utlämnanden.

Oavsett hur författningsregleringen på detta område slutligen utformas bör myndigheterna ges en tillräcklig frist från det att räckvidden av myndigheternas skyldighet på detta område fastställts till dess att skyldigheten börjar gälla. Ett ikraftträdande av en sådan skyldighet den 1 juli 2019 framstår som orealistiskt.

SPV instämmer i förslaget att skapa ett valfrihetssystem för digitala brevlådor. Det är dock angeläget att förutsättningarna för valfrihetssystemet blir föremål för ett brett samråd för att både åstadkomma ett attraktivt valfrihetssystem samtidigt som kostnaderna för de avsändande myndigheterna hålls på en nivå som klart understiger kostnaden för befordran av försändelser per post. Det sistnämnda gäller särskilt om den föreslagna skyldigheten för myndigheterna att förmedla handlingar till enskilda genom Mina meddelanden genomförs.

Detta yttrande har beslutats av vikarierande generaldirektören Maria Humla efter föredragning av verksjuristen Johan Lindeberg. I beredningen av yttrandet och vid föredragningen har även chefsjuristen Åsa Lindahl deltagit.

Maria Humla

Johan Lindeberg